

Regionaliseringen, medborgarskapet och demokratin

I spänningsfältet mellan konkurrenskraft och jämlikhet

Tomas Mitander

E-mail: tomas.mitander@kau.se

Telephone: +46(0)54 700 19 80

Presentation vid: Nätverkskonferensen jämlik hälsa
Samspel för en jämlik hälsa i morgondagens spänningsfält, Malmö

Date: 2016-02-11

Disposition

- Regionen som lösning och som problem
- Regionala rationaliteter
- Sfärernas kollaps
- Konkurrens och jämlikhet
- De önskade och de oönskade
- Ett regionalt medborgarskap?

Regionen som lösning och som problem

- Den hopplösa regionfrågan?

En liten fråga om demokrati, jämlikhet, tillväxt, konkurrenskraft, effektivitet, välfärd, infrastruktur, identitet, ursprung, framtid, överlevnad.

Frågor om medborgarskap!

Regionen som lösning och som problem

- Den regionala röran – ett problem i sig!

Landsting, kommunala samverkansorgan, länsstyrelser, regionkommuner.

Gotland: 57 000

Västra Götalandsregionen: 1 695 000

Regionala rationaliteter

- En ny våg av regionalisering
 - *Större och färre regioner*
 - *Ett starkare mandat*
 - *Ökad autonomi från den centrala staten*
 - *Ökade förväntningar*

Regionala rationaliteter

- En ny våg av regionalisering
 - *Globalisering*
 - *Europeisering*
 - *Finansiell press*
 - *Kritik av välfärdsstaten*

Regionala rationaliteter

- Nyregionalism (Keating 2015)
 - *Autonoma regioner*
 - *Global ekonomiserad kontext*
 - *Tävlan om resurser*
 - *Ansvar för den egna framtiden*

Regionala rationaliteter

- Nyregionalism i Sverige (Säll 2014)
 - *Omfördelning*
 - *Deltagande*
 - *Konkurrens*

Sfärernas kollaps

- Wendy Brown

Den samtida utvecklingen kan beskrivas som en kollaps av en ekonomisk och en politisk sfär. Konsekvensen är att ekonomiska rationaliteter har kommit att dominera hela det sociala fältet och den liberala demokratin hotas i grunden

Nyliberalism som samhällsideologi

Sfärernas kollaps

- Staten och kapitalet
 - *Tillväxt som överordnat samhällsmål*
 - *Marknaden som norm*
 - *Konkurrens som nyckelinteraktion*
 - ***Roll back- och roll out nyliberalism***

Konkurrens och jämlikhet

- Hälsa- och sjukvården och utvecklingspolitiken
 - *”Avpolitiserade” politikområden*
 - *Närhet och distans*
 - *Service och strategi*
 - *Rättigheter och skyldigheter*

Konkurrens och jämlikhet

- Hälsa- och sjukvården och utvecklingspolitiken

Sjukvården som problem

- *Befolkningsunderlaget*
- *Åldersstrukturen*
- *Ny dyr teknik*
- *Kunniga, krävande patienter*
- *Sviktande skattekraft*
- *Ökande ohälsa*

Konkurrens och jämlikhet

- Hälsa- och sjukvården och utvecklingspolitiken

Tillväxten som lösning

” Den enskilt viktigaste frågan är handla om huruvida Värmland har förmågan att bibehålla och stärka den framtida konkurrenskraften”

Konkurrens och jämlikhet

- Hälsa- och sjukvården och utvecklingspolitiken

Länkar och beroenden

- *Regional tillväxt - en förutsättning för välfärd*
- *Välfärd kan gynna tillväxten*
(Hälsosam arbetskraft, forskning och innovationer)

Konkurrens och jämlikhet

- Hälsa- och sjukvården och utvecklingspolitiken

Paradoxer

Går det att konkurrera om jämlikhet?

- *Inomregional ojämlikhet*
- *Mellanregional ojämlikhet*

De önskade och de oönskade

- Vem bidrar till hotet, vem bidrar till lösningen?
 - *De arbetslösa - skattebetalarna*
 - *De lågutbildade – de högutbildade*
 - *De gamla – de unga*
 - *De sjuka – de friska*

De önskade och de oönskade

- Vem bidrar till hotet, vem bidrar till lösningen?

De kreativa, entreprenörerna och innovatörerna

”Framtidens kreativa människor kommer att söka sig till de miljöer de upplever ger dem mest stimulans och tolerans (...) Förmågan att attrahera ”de bästa” och därmed skaffa sig fördelar i en knivskarp konkurrens och allt mer specialiserad global konkurrens sätts alltmer i fokus”

Ett regionalt medborgarskap?

Liberal-demokratiskt medborgarskap

Fördelningen av rättigheter och skyldigheter mellan samhället och individer. Baserat på representativ demokrati och statlig suveränitet.

- *Rätten till jämlikt politiskt inflytande*
- *Rätten till jämlik välfärd*

Ett regionalt medborgarskap?

Utmaningar

- *En global ekonomisk kontext sätter villkoren*
- *Tillväxt som överordnat politiskt mål*
- *Konsensuspolitik*
- *En tävlan om rätten till välfärd*

Ett regionalt medborgarskap?

Uppmaningar

- *Våga politisera "utveckling"*
- *Våga prioritera jämlikhet*
- *Våga bråka – hitta nya vägar framåt!*
- *Ifrågasätt alla "naturliga" processer -
sambällsbyggande är alltid politik.*

Thank you for your attention!